

ВИНАРСКО-ЗЕМЛЕДѢЛЧЕСКИ ВѢСТНИКЪ

Редактира се отъ учителитѣ при Държавното Винарско-Земледѣлческо Училище въ гр. Плѣвень.
Главенъ редакторъ: Хр. С. Георгиевъ.

„Винар. Земледѣлчески Вѣстникъ“ излиза два пѣти въ мѣсеца: на 10 и 25 ч.

Годишната му цѣна за България е 4 л., за въ странство — 5.

Всичко, що се отнася до вѣстника, се испраца до редакцията въ гр. Плѣвень.

Необнародвани ръкописи, по желанието на авторитѣ имъ, се връщатъ съ неплатени писма.

За обявления на 4 стр. се плаща по 20 ст. на редъ.

На ученицитѣ въ земледѣлческитѣ, педагогическитѣ и духовнитѣ училища се отстъпа за 3 л. годишно.

Съдържание: 1) Земледѣлческитѣ надзиратели въ насъ и мѣрки за подобрене длъжността имъ; 2) Вѣлѣжки по садение на ново лозе. Избирание и приготвяване на материала; 3) За блѣститѣ и недостатъцитѣ на вината (продължение); 4) Народни прѣдказване на плодородието; 5) По испититѣ на земледѣлческитѣ надзиратели при образцовий чифликъ край гр. Руссе; 6) Конкурския испитъ за чиновници по филоксерната зараза при Плѣвненското Държав. Винар. Землед. Училище; 7) Полезни свѣти; 8) Разни; 9) Въпроси и отговори и 10) Метеорологически бюлетинъ. —

Земледѣлческитѣ надзиратели въ насъ и мѣрки за подобрене длъжността имъ.

Първитѣ длъжности, създадени по земледѣлието въ насъ, сж длъжноститѣ на землед. надзиратели, които едно врѣме по право се казвах „пхтующи учители по земледѣлието“. Най-напрѣдъ за проба сж били създадени само петъ такива длъжности, но които наскоро сж се увеличили на 17 и останах толкозъ до 1893 год., когато само по личнитѣ прищевки на нѣкой народни прѣдставители се унищожихъ. Въ 1894 година виждаме заедно съ създаването на Министерството на Земледѣлието и Търговията, че тѣ пакъ изникватъ, но не вече подъ старитѣ имена, а като земледѣлчески надзиратели.

Ползата отъ тѣзи земледѣлчески надзиратели въ една земедѣлческа страна, още повече каквато е нашата, съ първобитно и западноло земледѣлие, е неисказана, стига само длъжността имъ да бѣде най-добрѣ организирана и да бѣдѣт избрани за такива най-подходящи хора. При прочитанието на тѣзи редове, вѣрваме, че повечето отъ читателитѣ ще се възмутѣтъ, понеже, колкото ни е извѣстно, населението гледа на тѣзи длъжности като на нѣщо излишно и неважно. Причината на това лежи само въ това, че често пхти за такива сж се назначавали хора неподготвени и такива, които не сж могли да съотвѣтствуватъ на званиета си. Трѣбова, обаче, тукъ да признаемъ отъ друга страна, че тѣзи сж единичкитѣ най-трудни и деликатни длъжности въ окръжитѣ. Отъ земледѣлческия надзирателъ се иска да знае състоянието на окръга въ всѣко направление, да познава всѣка земледѣлческа специалность, тѣй щото да може да даде сж-

вѣтъ и на орача, лозаря, винаря, овоцаря, бубаря, печеларя и пр. и пр.. При тѣзи голѣми изисквания, падне ли се пѣкъ нѣкой неразвитъ и безъ идеи человекъ, тогава, естествено е, че работитѣ нѣма да отиватъ добрѣ и всѣки отвѣнка ще се чуди, защо ли Министерството плаща на еди-кой-си само да се расхожда и нищо да не върши.

Че земледѣлческитѣ надзиратели, поставени на висотата на положението си, могатъ да бѣдѣтъ полезни за въ районитѣ си, па даже и за цѣлото общество, това не трѣбова да се отказва. Прѣди да помогнемъ на нашето земледѣлие, ние се нуждаемъ отъ да изучимъ състоянието му въ страната. Изучванието състоянието на земледѣлието не може да стане отъ зелената маса, а само тогава, когато человекъ отиде между срѣдата и па мѣстото изслуша или види положението на самия земледѣлецъ. Ние нѣмаме никаква статистика, която да ни покаже какво се намира въ единъ окръгъ, какво се произвежда, какви срѣдства се харчѣтъ и пр. пр.. А незнаемъ ни тѣзи и подобни свѣдения, то не можемъ и да вземаме мѣрки за подобрене на поминѣкѣтъ. Това, което го правимъ по отношение на единъ окръгъ, нѣма да бѣде справедливо и за другъ, а мѣрките въ насъ сж едни и сжщи. Ние мѣримъ съ единъ аршинъ, и за Пловдивския, и за Търновския, и за Трънския окръгъ, а грѣшкитѣ и ненапрѣдѣкѣтъ сж тамъ. Ние нѣмаме още нищо изучено. Хората навсѣкждѣ полагаатъ най-голѣми жѣртви до като изучатъ една страна, а послѣ мѣрките за подобренето могатъ да костуватъ и по-евтино. Нали кѣта година се прѣскатъ сумма пари за картофи, разни пролѣтни ячемиди, жита, детелина, люцерна и пр. и пр., и пакъ виждаме, че никждѣ тѣзи култури не сж се распространили! Това излиза само отъ туй, че тѣ не се пращатъ, гдѣто е тѣхното най-сгодно мѣсто, а гдѣто се попадне. Питатъ единъ землед. надзирателъ: прѣдставете колко килограма картофи искате да раздадете прѣвъ идущата пролѣтъ. Той

мисли, мисли, на му дойде на умътъ, че колкото повече картофи поиска, толкось по-дѣятеленъ ще бѣде той въ очитѣ на Министерството. Поиска той едно голѣмо количество картофи и виждашъ, че послѣ той, или нѣма на кого да ги раздаде, или пѣкъ и да ги раздаде вижда, че тѣ недали никаква реколта. Това направено и веднѣжъ и дваждъ, отчайва селянина и най-послѣ той започва да гледа съ недовѣрие на самия земл. надзирателъ. Земледѣлческитѣ надзиратели трѣбва да бѣдѣтъ най-главната подпорка на Министерството; безъ тѣхъ то не трѣбва и не може да направи никакъвъ прогресъ. Отъ гдѣ ще знайтѣ чиновницитѣ на Министерството, че въ единъ-си окръгъ не ставатъ картофитѣ, а това може много добръ да узнае земл. надзирателъ, защото е на мѣстото и може по распита на селянитѣ и друго по почвата и другитѣ култури да заключи за това. Като хора, които трѣбва да стоѣтъ по-близко до земледѣлческата масса, земледѣлческитѣ надзиратели можѣтъ най-добръ да знайтѣ нуждитѣ на населението и върху тѣхъ винѣги да обръщатъ вниманието на Министерството съ своитѣ си рапорти. Тѣ сѣ въ състояние да даватъ всичкитѣ упѣтвания на земледѣлцитѣ, които бихъ пожелали да прѣдприематъ нѣщо, да подобрѣтъ съ нѣщо поминѣкътъ си и пр. Тѣ сѣ въ състояние да убѣдѣтъ земледѣлцитѣ къмъ всѣкакви полезни работи, като напр.: да почистватъ сѣмената си отъ плѣвели, отъ главня, да орѣтъ по-добръ, сѣйтѣ, влачатѣ, торѣтъ, добръ да расхвѣрлятъ торѣтъ, добръ да хранѣтъ добитѣкътъ си, да го отглеждатъ, да рѣжѣтъ дорѣ лозята си и пр. и пр.. Всѣки вижда, че тѣхната длѣжностъ е една отъ най-светитѣ, че тѣ сѣ поставени да правѣтъ само добро и пр.. Освѣнъ изброенитѣ добри работи, тѣ можѣтъ да основаватъ полезни земледѣлчески спестовни или заимодавни дружества. Такива дружества тѣ можѣтъ и трѣбва да основѣтъ въ всѣко село, защото тѣхната полза е вече доказана.

Длѣжноститѣ на подобни чиновници сѣществуватъ и въ другитѣ дѣржави, но тамъ вече сѣ признали тѣхното значение и важностъ и гледатъ на появяванието имъ въ една мѣстностъ, като на едно отъ Бога испратено добро. Тамъ, кждѣто сѣ съзнали нуждата отъ тѣхъ, се стрѣмѣтъ все повече и повече, за да поставѣтъ тѣхнитѣ длѣжности по-добръ. А какво правимъ ние въ това отношение? Още неопитали плодетѣ на едно новопосадецо дѣрво и се произнасяме, че тѣ ще бѣдѣтъ горчиви и искаме да го отсѣчемъ. Така е и съ земледѣлческитѣ надзиратели. Таманъ като намисли Министерството нѣкои реформи и подобрене и ето ти, че народното събрание го освобождава отъ тази грижа; то вмѣсто да се позанимае съ работитѣ на подобни лица, намира за по-благоразумно да ги унищожи. За да можѣтъ земледѣлческитѣ надзиратели напълно да отговорѣтъ на изискванията си, и да можѣтъ да принесѣтъ очакваемитѣ се ползи, трѣбва да прѣтърпѣтъ слѣдующитѣ промѣни: 1) да се приематъ за такива само тѣзи, които сѣ свършили висше земледѣлческо училище въ странство и иматъ най-малко двѣ-годишна практика. Такива трѣбва да се подлагатъ на испитъ прѣдъ да заематъ длѣжността си или най-малко една година подиръ това. Взетата мѣрка отъ Почитаемото Министер-

ство, да се подложѣтъ всичкитѣ стари землед. надзиратели подъ испитъ, е твърдѣ цѣлесъобразна. 2) да се направѣтъ землед. надзиратели околийски, т. е. въ всѣка една околия да има по единъ такъвъ, а въ окръжията да има по единъ земледѣлчески инспекторъ. Малкитѣ окръзи можѣтъ да се съединѣтъ въ земледѣлческо отношение и да иматъ само единъ инспекторъ. Че такова едно увеличение на длѣжноститѣ трѣбва да стане, невѣрваме никой да откаже, като си прѣдстави важността на тѣзи длѣжности и голѣмата полза, която би извлекло населението въ единъ по-малѣкъ районъ, каквито сѣ околийитѣ. Землед. надзирателъ може въ такъвъ случай още по-добръ да изучи болкитѣ на населението, както и направлението, въ което трѣбва да се дѣйствува за подобрене земледѣлието въ всѣка една околия. Че не е постигнато до негдѣ добръ резултатъ отъ дѣятелността на землед. надзиратели, зависи и отъ това, че тѣ не се контролиратъ за дѣлата си отъ никого. Инспекторитѣ по земледѣлието и др. клонове сѣ били заняти съ други работи при обиколкитѣ си и никой пѣтъ не имъ е било възможно да контролиратъ дѣлата на единъ землед. надзирателъ. Направени за сега окръжни инспекторати, то тогава инспекторитѣ, които трѣбва да бѣдѣтъ хора поразвити и начетени, ще можѣтъ да даватъ идеи въ чие-то направление землед. надзиратели ще работѣтъ и ще можѣтъ да провѣрѣватъ направеното отъ самитѣ землед. надзиратели. Често пѣти дохождатъ работи, които землед. надзиратели не разбиратъ, но тѣ не смѣйтѣ да запитатъ Министерството, да не би да види то тѣхната слабостъ; когато пѣкъ, ако иматъ тѣ инспектори, ще има до кого да се отнасятъ за съвѣти и всѣкакви други помощи. Ползата отъ околийскитѣ надзиратели ще бѣде и тази, че тѣ ще можѣтъ въ единъ по-малѣкъ районъ да иматъ винѣги по-вече врѣме да бѣдѣтъ при всѣка една работа съ нѣкоя нова култура на онова мѣсто, кждѣто тѣ искатъ да ѣ распространѣтъ, когато това сега, при този редъ, не може да стане. За още по-добро намираме, ако окр. комисси отпуснѣтъ отъ своя страна по нѣкое парче земя въ всѣка околия за испитателно поле, което може да се рѣководи сѣщо тѣй отъ околийския земледѣлчески надзирателъ. Ние сме напълно убедени, че неуспѣхътъ, показанъ до сега отъ землед. надзиратели, не е толкось отъ бездѣятелността имъ и слабата подготовка, колкото отъ недобрата организация на тѣхнитѣ длѣжности. Въ случай, че Почитаемото Министерство на Търговията и Земледѣлието не се съгласи да прѣтрупна бюджетѣтъ си съ увеличение на тѣзи длѣжности, то това може да стане и отъ самитѣ Постоянни Комиссии, които за сега много работѣтъ за подобрене на поминѣкътъ въ своитѣ окръзи. Землед. надзиратели въ околийтѣ трѣбва да започватъ, споредъ насъ, отъ една 150 л. мѣсечна заплата и да се повишаватъ на общо основание, както другитѣ землед. надзиратели.

Едно още, което трѣбва да се направи по отношение на землед. надзиратели, то е да се оставатъ тѣхнитѣ длѣжности веднѣжъ за винѣги безъ да се унищожаватъ или промѣняватъ, понеже нѣманието охота за работа при самитѣ тѣхъ произлиза отъ това, че тѣ не сѣ

сигурни, дали ще може да прѣмине и тази сесия безъ да ги закрижтъ. Па и самото народно прѣдставителство, както и другитѣ, не трѣбва да очакватъ, щото за 4—5 години да могатъ да виджтъ блистателни резултати въ окръжитѣ. Тѣзи работи немогатъ да вървятъ толкова бързо, още повече като знаемъ възприемчивостта на нашия селянинъ. Подобрене на единъ поминѣкъ, който въ вѣкове е вървѣлъ все по единъ пѣтъ, не може да стане така лесно, не само за 5 и 10, а и за 20—30 години. „Търпение спасение“. Дано бждемъ чути.

Бѣлѣжки по садението на ново лозе.

Избиране и приготвление на материала.

Садението на новитѣ лозя може да се прѣдприеме на есень и на пролѣтъ. Есенното садение дава много добри резултати, но често пѣти труда отива на вѣтъра, тѣй като новопосаденитѣ лози сж изложени на неизвѣстнитѣ зимни студове и може да се случи измръзване на всичкитѣ. Освѣтъ това, посаденото есень лозе трѣбва да бжде въ неприготвена почва или да се приготви още прѣвъ прѣдидушата есень, защото почвата се распада (разлага) най-добрѣ прѣвъ зимата. Есенното садение трѣбва да се прѣдприема всекога тамъ, гдѣто пролѣтъ е много сухо или же извѣредно влажно, защото въ такива мѣста лозето, садено на пролѣтъ, нехваща или, ако е много влажно, се закъснява въ садението. На есень се сади голѣмо лозе и тамъ, гдѣто работнитѣ сили на пролѣтъ сж много склпи.

Пролѣтното садение, взето изобщо, е за прѣдпочитание. Прѣдприема се рано, когато ще се сади отъ прѣчки, за да се запазжтъ въ влажната земя прѣсни до покарването. Лозето, посадено въ добро врѣме — рано на пролѣтъ, прѣчкитѣ заравени цѣли, да не би да пострадатъ отъ сланата, може да хване много голѣмъ процентъ. Пролѣтното садение може да се остави по-късно, когато ще бжде извършено съ прѣчки, оставени въ трапъ или вода за ратяване, или когато ще садимъ укоренени прѣчки. Въ тѣзи случаи лозето може да бжде посадено чакъ въ крайтъ на м. Априлъ, даже въ м. Май. Лозата развива всекога по-силни и добри корени, когато е посадена въ обработена — раздребнена или естествено рохка почва. Това е общо за повечето растения, само лозата изисква малко по-дълбоко разработване, защото пуца дълбоки корени. Посадена отъ прѣчка, лозата ще образува своитѣ корени тепърва, затова ѝ трѣбватъ въ първо врѣме готови хранителни вещества, които се намиратъ въ разрохкавената почва — главно въ горната частъ, наречена *орница*. Сега, за да се усили, трѣбва отъ тази почва тя да намѣри храна на дълбочина, на каквата е посадена. А това показва, че е всекога по-добрѣ, ако почвата се разработва въ началото. Нашитѣ лозари рѣдко прѣдприематъ такова обработване, но затова пѣкъ копажжтъ новитѣ лозя слѣдъ посадяването 4—6 пѣти и то дълбоко — нѣщо, което ще бжде по-добрѣ, ако се обработи прѣди, още на есень, и слѣдъ садението да се копае само 2—3 пѣти. Разноскитѣ тукъ ще бжджтъ почти еднакви, но разликата на хващанieto и трайността на лозята — много по-голѣма.

Обработването на почвата може да стане, или чрѣзъ дълбоко — двойно оране, или чрѣзъ риголение — прѣобръщане на почвата съ лопати. Дълбочината за нашенски (мѣстни) лози е достатѣчна 30—50 с.м., Подобна дълбочина може да се получи чрѣзъ оране съ плугъ, като се пуца въ сжщата бразда подривачъ или повторно плугъ.

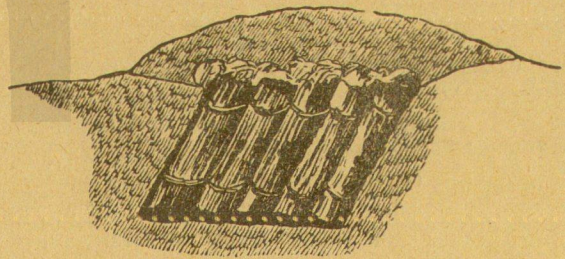
Относително дълбочината на посадяването ще забѣлжимъ, че трѣбва да става на такава, щото долний край на прѣчката да опира у горний край на обрнатата орница, или поне въ срѣдната ѝ — въ рохкавата прѣстъ. Дължината на прѣчката въ такъвъ случай се оставя отъ 35—40 с.м. Въ по-легкитѣ рохкави и пѣськливи почви може да се посаджжтъ и по-дълбочко, за да не страдагъ коренитѣ имъ отъ сжщата.

Приготвлението на прѣчкитѣ за садение на пролѣтъ или есень става еднакво. Най-добрѣ е прѣчкитѣ да се избержтъ на есень. Ако се саджжтъ още тогава, тѣ не се ратяватъ. Ако ще садимъ на пролѣтъ, тогава ги запазваме въ трапъ или въ избата въ пѣськъ до тогава и ги посаждаме — нератенитѣ рано, а ратенитѣ по-късно.

При избиранieto на прѣчкитѣ се внимава да бжджтъ здрави (съ узрѣла дрѣвесина и пѣпки), да не сж поврѣдени отъ градъ или нѣкоя болестъ. Прѣдпочитатъ се прѣчкитѣ, които сж дали плодъ и то отрѣзани съ малко стара дрѣвесина (съ краче, както го казватъ). Обаче не е необходимо нужно да бжджтъ всекога такива, защото всека прѣчка, добрѣ узрѣла и здрава, е добра за посаждане.

За прѣдпочитание е садението на ратени и укоренени прѣчки, отъ колкото съвѣмъ неприготвенитѣ. Особено сега — при сжществуването на филуксерата, е необходимо отглеждане-то да става въ пенниерата, та послѣ да се саджжтъ. Тукъ прѣчкитѣ се отглеждатъ една-две години на малко мѣсто, избиратъ се най-добрѣ хванхлитѣ и тѣ се посаждатъ. Въ такъвъ случай ний ще печелимъ отъ разноскитѣ за обработването на цѣлото мѣсто прѣвъ тѣзи 2 год.. Слѣдъ посадяването пѣкъ, ще получимъ пълно лозе, което ще почне да дава плодъ 1—2 години по-рано. Ако ний си испишемъ прѣчкитѣ отъ незаразено мѣсто, ако ги отгледаме въ разсадника, а послѣ въ мѣстнотъ, гдѣто нѣма филуксера, макаръ съ заразенъ районъ, то пакъ може да се рачита на много-годишно получаване приходи, когато, друго яче, то може да се зарази още въ първитѣ години.

За укореняване прѣчкитѣ се насаждатъ въ разсадника въ редове на расстояние 35—40 с.м. единъ отъ другъ. Трапѣтъ се копае малко полегатъ по цѣлата дължина на реда, послѣ се нареждатъ прѣчкитѣ по на 10—12 с.м. една отъ друга и се зариватъ до горѣ. Прѣвъ лѣтото се окопаватъ добрѣ. На есень, ако не ги видимъ, ще трѣбва да ги позаровимъ дълбочко. На пролѣтъ може да се изваджжтъ и засаджжтъ, когато се вече стоили — когато не пада вече слана. Шомъ искаме, можемъ да ги държимъ и на 2-то лѣто, та да ги извадимъ слѣдъ 2 години. Въ такъвъ случай на пролѣтъта въ 2-то лѣто ще трѣбва да ги порѣжемъ.

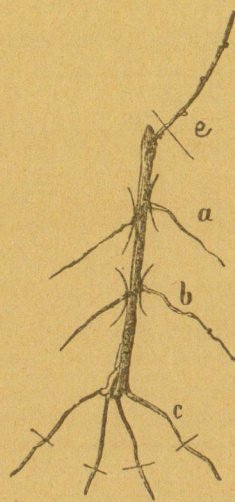
Фиг. 10.

Ако не укореняваме прѣчкитѣ, то добрѣ е поне да бжджтъ ратени. За ратяване има нѣколко методи, отъ които за прѣдпочитание сж слѣдуюшитѣ две: 1) Прѣчкитѣ се нарѣзватъ на пролѣтъ, върватъ се въ сношъ, безъ да се съкратяватъ отъ горѣ, набиватъ се на колъ и се потопяватъ въ текуща вода но само на 5—6 с.м. отъ долу. Когато поразвижжтъ калуеъ, прѣчкитѣ развиватъ отчасти и горнитѣ си пѣпки. Слѣдъ това тѣ се изваждатъ, орѣзватъ имъ се върховетѣ до нуждната дължина и се посаждатъ. 2) Най-практичната метода е ратяването въ трапъ. За тази цѣлъ прѣчкитѣ се очистватъ, завързватъ се, като се оравняватъ добрѣ отдолу. Потопяватъ се 4—5 дена въ вода и послѣ се турятъ въ трапъ. Последния се ископава на дълбочина равна на дължината на прѣчкитѣ — 5—8 с.м., което ще се изпълня съ мхъ и торъ. Трапа се постила съ малко мхъ и оборски торъ. Слѣдъ това се нареждатъ единъ редъ снопчета, съ долнитѣ крайща на нагорѣ, запълноватъ се помежду съ мхъ и дребна прѣстъ, послѣ пакъ единъ редъ снопчета и т. н. до свършването имъ. Както се вижда отъ фиг. 10, зариватъ се съ малкъ слой дребна прѣстъ, а послѣ се покриватъ съ 5—10 с.м. пѣськъ, върху който се полива отъ врѣме на

врѣме. Полива се веѣки день, ако врѣмето е много сухо. По такъв начинъ прѣчките пушатъ (слѣдъ 10-тѣва дена) отгорѣ едни бѣли нарастѣци (гѣбички), което е зачатъците отъ корени (калусъ). Така ратенивѣ прѣчки хващатъ много по-лесно. При изваждането и развѣрзването на снопчетата може да се познае коя прѣчка ще трѣбда да се исхвърли, тъй като тя остава веѣкога суха и се свива даже, вмѣсто да стои прѣсна на изгледъ.

При садението на ратени и укорени прѣчки ще се внимава да не се държатъ дълго врѣме на слънце, а трѣбва първитѣ да се потапятъ въ вода, вторитѣ да се покриватъ съ мокра покривка или поне да се държатъ на сѣнка съ заровени коренчета. Прѣди садението укоренитѣ се приготвяватъ, което става, като се урѣжатъ всички странични корени, а долнитѣ се скъсватъ, както е показано на ф. 11. Лѣтора (прѣчката) се скъсва само на 1—2 пѣлки. Прѣдпочително е да садимъ лозето си въ облачно, даже влажно врѣме.

Когато садимъ, съ какъвто и да е материалъ, трѣбва горнитѣ пѣлки да бѣждатъ цѣли покрити съ сребнена прѣстъ, прѣвъ която пѣлките лесно искарватъ. Оставяннето на прѣчките вънъ отъ земята е за исхвърляние, понеже има много недостатѣци.

Фиг. 11.

За болѣститѣ и недостатѣцитѣ на вината.

(Продължение отъ брой 15).

3). Млѣчно вкисване и прѣметание на виното.

Млѣчното вкисване и прѣметание на виното се прѣдизвиква отъ едни и сѣщи ферменти. Тѣ сѣ изучени отъ Pasteur и Balard, които сѣ доказали, че тѣ не приличатъ на оцетнитѣ ферменти, при всичко че и тѣ образуватъ киселина. Ферментитѣ, които причиняватъ описанитѣ 2 болести, се размножаватъ чрѣвъ дѣление. До скоро тѣзи болести сѣ ги мислили за оцетно вкисване, когато тѣ се различаватъ много отъ него.

При млѣчното вкисване виното се размѣтва съвършено и получава единъ гѣнъ маслено-млѣченъ киселъ вкусъ, а не остъръ оцетенъ, както при оцетното вкисване.

Киселината, която образуватъ млѣчнитѣ ферменти, е изключително млѣчна. Тя се образува отъ непрѣвзелата захаръ въ виното, затова тази болестъ се явява веѣкога при младитѣ — не добрѣ прѣвзелѣ вина. Причината за настѣжването на болестъта е дългото лежение на виното върху калъта, а главно, когато послѣдната почне да се разлага и повдига. При появяването на ферментитѣ, виното, освѣнъ дѣто се размѣтва и получава неприятенъ дѣхъ, още изгубва боята си и му се разлага винени камѣкъ. Ако болестъта е въ зачалото си, то може да се помогне на виното; но щомъ земе голѣмъ размѣръ, исцѣряването му е немислимо.

Най-доброто срѣдство за прѣдпазване на виното отъ тази болестъ се състои въ раното му прѣтакане. Прѣди настѣжването на горещинитѣ, виното се отдѣля отъ калъта, слѣдъ което то прѣвзира по-добрѣ и не страда отъ болестъта. Ако болестъта е нападнѣла, но виното не е още съвсѣмъ размѣтено и не е изгубило всичката си боя и виненъ камѣкъ, тогава то може още да се исцѣри. Исцѣряването става, като се прибави въ виното 100—200 гр. чистъ виненъ камѣкъ за единъ хектолитъръ и слѣдъ това се пастѣорезира (нагорещява до 65—70°). Подиръ исгиването се присъжна кѣмъ избистряването, което става най-добрѣ съ помощта на бѣлтѣкъ отъ яйце.

4). Провлачностъ (протакание, млавостъ) на вината.

Болестъта провлачностъ се явява най-много при бѣлитѣ вина, но не е рѣдкостъ да се яви и при черни вина, особенно

при такива, които сѣ лежали малко на пращинитѣ, та иматъ слаба боя и малко танинъ. Отъ тази болестъ виното се размѣтва, става безвкусно, блѣткаво, при пиенето се показва малко — много лигаво, отъ колкото е било по-прѣди. При изливането на подобно вино отъ единъ съсѣдъ въ други, то се провлача като зехтинъ или като неурѣточена зелена чорба.

Тази болестъ се появява най-много при бѣли вина, които не сѣ добрѣ приврели. Такива вина иматъ, освѣнъ повечко захаръ, още бѣлтѣчни вещества, които се разлагатъ отъ едни нисши организми (ферменти) на въглена киселина, декстринъ и пр.. Освѣнъ тѣхъ, какви други продукти се образуватъ отъ тѣзи ферменти, още не се знае точно.

Ферментитѣ, които причиняватъ болестъта, сѣ прилични на вѣкислителнитѣ, само че сѣ по-дребни (тѣ иматъ само 1 м.м. въ диаметра) и когато се размножаватъ силно, килинитѣ имъ (отдѣлнитѣ животинки) не сѣ отдѣлятъ, а стожатъ съединени въ видъ на вѣнецъ. Щомъ почнатъ да се размножаватъ слабо, тогава тѣ се отдѣлятъ една отъ друга и живѣятъ веѣка за себе си. Освѣнъ това, тѣ се отличаватъ още, че иматъ по-живо (бързо) молекулярно движение, отъ колкото вѣкислителнитѣ ферменти.

Ферментитѣ, които причиняватъ болестъта провлачностъ, се размножаватъ много бързо, но при всичко това тѣ не разлагатъ виното толкова бързо и много, както при друга гѣкоя болестъ; така щото въ повечето случаи и най-болното отъ провлачностъ вино, може да се поправи и да стане добро за пиене. Отъ тази болестъ аромата на виното не се губи, така щото, щомъ то се исцѣри, аромата се запазва.

Прѣди да опишемъ цѣрението на тази болестъ, ний ще споменемъ, кои нѣща ѣ помагатъ да нападне и кои прѣдпазватъ виното отъ нападанието, съ които нѣща по-лесно се постига цѣлѣта, отъ колкото да цѣримъ виното, когато се разболѣе.

Казахме, че болестъта напада най-вече на бѣлитѣ млади вина, които врѣтѣ дълго и иматъ непрѣвзелѣ захаръ. Нападанието ѣ се подпомага: 1) отъ топлината. Въ топлинѣ избѣтия напада повече и то най-много пролѣтъ и лѣтѣ; но не трѣбва да се мисли, че тя не напада и при ниска температура, тъй като е доказано, че тя се явява и при 6°С, макаръ въ много рѣдки случаи. 2) Дългото лежение на виното съ калъта помага извѣрдно много за нападанието на тази болестъ. 3) Отъ тази болестъ страдатъ тѣзи вина, които се приготвяватъ отъ неурѣчистено грозде. Изгивитѣ (нечисти—бутели) зърна сѣ свърталището на различнитѣ ферменти, между които има и такива, които причиняватъ въпросната болестъ. 4) Прибавлението на скорбелова или цвѣклова захаръ въ виното, съ цѣлъ да се усили или да се подслади, помага много за усиляването на болестъта. 5) Слабо вино — съ малко алкохолъ, страда много повече отъ силното. 6) Голѣмото количество оцетна киселина въ виното усилива болестъта. 7) Тази болестъ напада веѣкакво вино, щомъ се налѣе рано въ шишета. Ако искаме да изучимъ тази болестъ, не остава да вършимъ нищо друго, освѣнъ да налѣемъ въ една бутилка, още ново — малко сладниво вино, да загулимъ бутилката съ гѣба и болестъта сигуно ще се яви.

Нападанието на болестъта се задържа: 1) отъ голѣмото количество алкохолъ въ виното. Изобщо е прието, че вино съ 10—12% алкохолъ мѣчно се разболева отъ болестъта провлачностъ; 2) мѣчно се разболеватъ вината, които иматъ по-голѣмо количество дѣбилна киселина (танинъ). Послѣдната запазва виното отъ тази болестъ, съ което се обяснява, защо чернитѣ вина не страдатъ отъ нея. Обаче, не се знае положително като какъ дѣйствува танина за отстранението на болестъта: дали направо — като измаря ферментитѣ и не имъ дава да се размножаватъ въ негово присѣствие, или цѣкъ дѣйствува посредствено — като отдѣля въ по-късо врѣме бѣлтѣчнитѣ и др. вещества, които, както поменахме, помагатъ за размножаването имъ. Сега ще поменемъ за нѣщата, които прѣдварватъ виното отъ разболяване.

Прѣди всичко, тази болестъ трѣбва да се счита като такава, която напада отъ невнимателното обработване на виното въ самото начало на приготвяването. Невнимателното бране на гроздето, нечистото държане на съсѣдоветѣ и ниската темпера-

тура при вриенето, сж главнитѣ причини за появяването на болестта. Значи, за да запазимъ едно вино отъ тази болестъ, трѣбва: да го приготвяваме отъ грозде, което нѣма бутели (изгнили) гроздове, даже зърна; да го туряме да ври въ чисти — добри измити, сехдове; да гледаме вриенето да става при по-височка (18—24°C) температура и да го отдѣляме на връме отъ калта, образувана при първото вриене. За отстранение на болестта помагатъ тѣзи операции, които ускоряватъ вриенето, като: загрѣвяването на мжстѣта, ако е студена; раздухването (проветряването на мжстѣта) съ цѣль да земе повече въздухъ и пр..

Ако виното ни страда често отъ тази болестъ, то не е злѣ при приготвянето да се остави да заври съ пращинитѣ, отъ които ще отдѣли повече танинъ, който задържа, както по-малко, болестта. Увеличаването на алкохола въ виното, тѣй сжщо задържа болестта. Увеличението става отъ 10—12% съ чистъ виненъ или пшениченъ спиртъ.

Ако прѣтокаме едно сладниво бѣло вино въ друга бѣчва и ако това вино е наклонно къмъ разболяване, тогава не ще бжде злѣ да накадимъ бѣчвата съ малко сѣра (1—2 гр. за хект.). Силното накадяване продължава вриенето, слѣдователно ще помага на болестта.

Цѣрението на болно отъ провлачностъ вино става по-нѣколко начина.

1) Въ болното вино се тура танинъ или екстрактъ отъ прѣси гроздени сѣмена за 1 хектол. отъ 20 до 30 грамма. Виното слѣдъ това се разбърква и прѣтока въ друга бѣчва. Разбъркването става: съ бъркачъ (прикривено, отдолу сплюскано и надупчено желѣзо) съ санджиръ или пѣкъ виното се истака въ кофи, изъ които отъ високо се излива въ чибуръ, а отъ тукъ въ 2-та бѣчва. Тази операция помага за отдѣлянето на бѣлтѣнитѣ и лигави вещества, които падатъ на джното заедно съ ферментитѣ на болестта.

2) Ако болното вино нѣма много захаръ за вриене, прѣтока се въ единъ силно насимпуренъ (съ сѣра накаденъ) сехдъ; слѣдъ прѣтакането се убистря съ риби мѣхуръ или съ бѣлтѣкъ отъ кокоши яйца, които сжщо завличатъ ферментитѣ на джното. Подиръ 15—20 дена отъ избистрението, виното се отдѣля отъ утайката въ една друга слабо насимпурена бѣчва. При силното симпурение, сѣрата не трѣбва да надминува 4—5 грамма за хектолитъръ.

3) Болното вино може да се исцѣри съ нагрѣвяването му отъ 30 до 35°C. При нагрѣвяването трѣбва да се пази, щото виното да не стои дълго въ съприкосновение съ въздуха, защото провлачното вино е много наклонно къмъ вкиснувание. Ако виното е въ шишета и провлачно, то най-лесно се цѣри чрезъ нагрѣвяване.

Ако исцѣреното вино съдържа още непрѣввела захаръ, то трѣбва да му се прибавятъ ферменти отъ калъ или купени дрожди и да се тури да ври на топло мѣсто. Слѣдъ туй, ако има възможностъ, виното се пастиоризира (нагрѣва до 55—60°C) и съ това се усигорява отъ всѣкакви болести.

Най-голяма наклонностъ къмъ тази болестъ у насъ иматъ вината, добити отъ *мискета* и неговитѣ сродни; за това много отъ нашитѣ винари не правятъ бѣло вино отъ мискета, а го смѣсватъ съ други сортове. Обаче, разболяването на виното не зависи отъ сорта, а отъ начина на обработването. Щомъ се зематъ подъ внимание прѣдпазителнитѣ мѣрки, може и най-наклонното къмъ разболяване вино да се приготви тѣй, щото да бжде добро и здраво.

5). Вгорчаване на виното.

Тази болестъ е била изучена отъ Пастиора. Той ъх заблѣзалъ най-напрѣдъ при добритѣ бургунски вина. Освѣнъ тѣхъ явява се още при вината отъ Côte d'or, а по-рѣдко при Бордошкитѣ и Урски вина. Споредъ Пастиора, тази болестъ се явява най-много при вината, добити отъ сортоветѣ *Пино* и *тъмний Бургундеръ*, когато вината, приготвени отъ сорта Гамай, никога не страдатъ отъ вгорчаване. Вгорчаването се появява обикновено при старитѣ 2—3 годишни вина. Споредъ Пастиора, виното

се вгорчава даже въ шишета, гдѣто е налѣто съ чистъ вкусъ. Въ първата стадия на болестта, виното проявява една неприятна външна миризма, боята му става не ясна, вкуса неприятенъ и извѣтралъ; виното намалява киселината си, приема единъ възъ сладнивъ характеръ, но слѣдъ малко почва да нагарча, който вкусъ постоянно се увеличава. Щомъ болестта достигне до върха на развитието си, виното изгубва съвсѣмъ боята си, винената му киселина се разлага и виното става горчиво, безвкусно и съвършено не за пиение.

Ферментитѣ, щомъ разложатъ виното, измиратъ и падатъ на джното въ видъ на утайка, като се покриватъ съ една нежна корица отъ виненъ камѣкъ. По вида, формата и голѣмината си, въпроснитѣ ферменти сж сходни съ тѣзи, които причиняватъ млѣчното вкисване на виното, обаче не е още доказано дали тѣ сж съвсѣмъ идентични.

Когато болестта е стигнала върха на развитието си, когато виното е почнало много силно да горчи, тогава изцѣвяването му е намислимо. Споредъ Пастиора, на виното може да се помогне, до като не е взело съвсѣмъ да горчи. Щомъ ферментитѣ се заблѣжатъ по джното на шишето и виното е почнало само слабо да нагарча, тогава се почаква още малко — до пълното имъ развитие; слѣдъ това виното се пастиоризира, остава се да се утай и се притака въ чистъ сехдъ. Значи, въ вина, гдѣто болестта е въ зачатото си, може да се отбѣгне вгорчаването само съ просто нагорещаване, отъ което ферментитѣ измиратъ. Подиръ изцѣвяването болното вино се размѣсва съ здраво и така се пролава.

Ний не сме имали случай да наблюдаваме тази болестъ, тѣй като въ българскитѣ вина тя рѣдко се явява. Обаче, на много мѣста у насъ сме срѣщали горчиви вина, като сме се занимавали и съ цѣрението имъ. Подобно вгорчаване се явява въ тѣзи вина, които иматъ много танинъ, придобитъ отъ дългото лежение на виното върху пращини, на които не сж отдѣлени чешкитѣ. Може още да се яви при бѣли и свѣтло-червени вина, ако сж налѣти слѣдъ прѣвиранието въ нови, не добри измити бѣчви. Подобенъ родъ болестъ не може да се яви при силно-червенитѣ вина, но и тѣ проявяватъ неприятенъ стипчивъ вкусъ, щомъ сж лежали много върху пращинитѣ или въ нови бѣчви.

Послѣдниятъ родъ болестъ може лесно да се исцѣри, безъ даже да се познава, по слѣдующий начинъ: бѣлото или свѣтло-червеното вино се размѣсва съ $\frac{1}{3}$ до $\frac{1}{4}$ часть пълно-червено вино, слѣдъ това се убистря силно съ желативъ или бѣлтѣкъ отъ кокоше яйца. Отдѣлянето на виното отъ утайката трѣбва да стане слѣдъ 6—8 дни. Ако виното е бѣло и не желаемъ да го мѣсимъ, тогава убистрението може да стане и съ риби клей (мѣхуръ отъ риба), като се вземе 4—5 грамма за хектолитъръ, но студено разтворенъ. Ако бистримъ съ желативъ, трѣбва да земемъ отъ 10—15 грамма за единъ хектолитъръ; а ако бистримъ съ бѣлтѣкъ отъ яйца, тогава трѣбва да земемъ за единъ хектозитъръ бѣлтѣкъ отъ 4—5 яйца —

Не много отдавна ни се случи да цѣримъ едно горчиво вино, което притежаваше Г-нъ С. Зидарски, притежателъ на хотелъ „Искъръ“ въ ст. София. Виното имаше една много силна, но въ сжщото врѣме, неприятна горчивина. Бѣчвата, която береше 800 литри, не бѣше допълнена, така щото виното имаше силно развито и болестта поплѣснование. Цѣрението на виното, което стана при присѣтствието на притежателя му; биде извършено така: допълвахме бѣчвата полека до тогава, до като извлекохме всичката *микодерма вини* (плѣсеньта) отъ нежъ. Слѣдъ това виното размѣсихме съ $\frac{1}{4}$ часть много трапчиво, съвсѣмъ не за пиение, Станимжшко вино. Болното вино, което притежателя бѣше купилъ отъ Пазарджишко, имаше свѣтло-червенъ цвѣтъ. Подиръ доброто разбъркване виното се убистри съ бѣлтѣкъ отъ прѣси яйца, 4 за единъ хектолитъръ (100 литри). Бѣлтѣка се разви до образуване на пiana, размѣси се съ вино и се сипа и разбърка въ бѣчвата. Подиръ 8 дни виното се прѣточи и бѣше изгубило съвсѣмъ, както горчивинъ, така сжщо и неприятнитѣ си вкусъ. За да бжде господинъ Зидарски още по-задованъ и да спечели повече пари отъ изгубеното първо вино, ний го приготвихме по вкуса на мющеритѣ — посетителитѣ му;

направихме виното съ юженъ вкусъ — на одринско вино. Последното стана, като сварихме една частъ вино съ добръ причистенъ захаренъ затворъ. Последниятъ размѣсихме съ останалото вино и то стана тъй, като че е одринско (отъ добръ уздрѣло грозде) вино. Но, както поенахме, и безъ последното виното бѣше много добро за пиение. По този начинъ може всѣко горчиво вино да се поправи, безъ да се губи нито капка отъ него, освѣтъ виното, което ще остане въ утайката при бистрението.

(Слѣдва).

Народни прѣдсказания на плодородието.

Още въ най-дрѣвно врѣме земледѣлеца е забѣлѣжилъ, че съществува връзка между извѣстни атмосферни явления и успѣхътъ на културнитѣ му растения. Отъ желание да може да узнава прѣдварително плода на своя трудъ, той се е старалъ да изучи тази връзка. Съ непрѣкъснати наблюдения, той е успѣлъ твърдѣ много въ това отношение. Днесъ има много земледѣлци, които по извѣстни атмосферни явления прѣвъ есенята, зимата и пролѣтта могатъ практически да опрѣдѣлятъ съ голѣма вѣроятностъ резултата на много отъ своитѣ земледѣлчески прѣдприятия. Освѣтъ по атмосфернитѣ явления, тѣ това могатъ да направятъ и по нѣкой физиологически явления въ диво-растящитѣ растения — трѣви и дървета. Тукъ ний прѣвеждаме нѣколко отъ родѣтъ на последнитѣ, които заимствуваме отъ едно иностранно списание, съ цѣлъ да се провѣржатъ, до колко тѣ съвѣрни за нашитѣ условия; а отъ друга страна да подсетимъ нашитѣ земледѣлци да почнатъ да събиратъ всички подобни прѣдсказания (прокобязания) на плодородието, оставени тѣмъ отъ прадрѣдитѣ имъ.

Прѣдсказанията сж слѣдующитѣ:

1) Когато пролѣтно врѣме се явятъ много рѣси по черната елша (*Alnus glutinosa* L.) и обикновенната лѣска (*Coryllus avellana* L.), тогава ще е богата и жътвата на пшеницата; въ противенъ случай е обратното.

2) Когато габерътъ (*Carpinus betulus* L.) има много рѣси, тогава ще има и много ржжъ.

3) Когато кукуректъ (*Helleborus niger* L.) роди пролѣтъ много плодъ, тогава ще се роди и много кукурузъ.

4) Когато плогътъ (*Crataegus*) цѣвти много, тогава ще е голѣмо плодородието на гречихата (*Polygonum Fagopyrum* L.) и пшечето просо (*Milium Panicum* L.).

5) Когато капината (*Rubus fruticosus* L.) роди много, тогава ще има добра рожба и гречихата.

и 6) Когато джбътъ (*Quercus pedunculata* Ehrhd. и *Quercus Sessiliflora* Smidt), роди много жълждъ, тогава ще има и богатъ гроздоберъ.

По испититѣ на земледѣлческитѣ надзиратели при образцовий чифликъ край гр. Руссе.

Съгласно правилника за земледѣлческитѣ надзиратели (§ 7, забѣлѣжка 3), всичкитѣ онѣзи, които сж заварени на тази длъжностъ на 1-й Септемриѣ 1894 год., бѣхъ задължени най-късно до двѣ години да се явятъ на държавенъ испитъ. Последния срокъ за този испитъ бѣше 1-й Августъ н. г., но по важни причини Министерството на Търговията го отмѣни и продължи до 1-й Октомвриѣ и земледѣл. надзиратели се явихъ на мѣстото, гдѣ то трѣбва да държатъ испитъ, и то половината при Руссенското Земледѣлческо Училище, а другата половина при Садорекото. Незнаемъ какъ е билъ този испитъ въ Садово, но ние ще съобщимъ за резултатитѣ отъ този въ Руссенското Земледѣлческо Училище.

Тукъ се явихъ на испитъ: 1) Руссенскій земледѣл. надзирателъ, 2) Свищовския, 3) Ломския, 4) Видинския, 5) Плѣвенския, 6) Севлиовския, 7) Шуменския, 8) Разградския и 6) Варненския.

Испититѣ бѣхъ устни и писмени и то писмени: по Земледѣлие и Стопанска економия, а устни: по Земледѣлие, Економия, Скотовѣдство, Технология, Лозарство, Винарство Овощар-

ство, Пчеларство, Бубарство, Ентомология и Геодезия. Писменитѣ испити траяхъ два дена и то на день по 8 часа. За писменъ испитъ по земледѣлие, Г. г. надзирателитѣ получилихъ темата: „подробно описание културата на тютюня“, а по Стопанска економия: „организирането на едно стопанство отъ: 47На работна земя, 10На пасбище и 4На ливади, отъ които 2На могатъ да се заводняватъ, когато това стопанство се намира на 3 часа далечъ отъ единъ голѣмъ край — дунавски градъ“.

Освѣтъ писменитѣ и устнитѣ испити имаше такива и по практика, както и държане на пробни сказки, избрани за прѣвъ земледѣлческо население. Практическитѣ испити бѣхъ: по Машинознание, Земледѣлие, Лозарство, Винарство, Овощарство и Скотовѣдство и то като се водехъ Господа Надзирателитѣ по самитѣ сервиси на училището.

Особено интересни бѣхъ пробнитѣ сказки. Такива се държахъ отъ Г-нъ Абаджиевъ (Плѣвенскій Землед. Надзирателъ) „по исчисляването на плѣвелитѣ по нивитѣ и главията отъ сѣмето“, 2) отъ Г-нъ Бояджиевъ (Севлиовскій Землед. Надзирателъ) „повдигането на Овощарството въ Севлиовскій окръгъ, 3) отъ Г-нъ Бързаковъ (Варненскій Землед. Надзирателъ) „прѣдварителна рѣчь за съставянето на едно взаимно спестовно и заемателно дружество“, 4) отъ Г-нъ Джамовъ (Видинскій Землед. Надзир.): „ползата отъ торението и запазването на оборския торъ“ и 5) отъ Г-нъ Таслаковъ (Силистренскій Землед. Надз.) „подобрене на копевѣдството въ Силистренскій окръгъ“. Лекциитѣ се държахъ прѣвъ комиссията и всичкитѣ ученици отъ земледѣлческото училище.

Отъ направенитѣ испити се показа слѣдующий резултатъ:

1) Г-нъ Шуменскій Землед. Надзирателъ се отказа отъ устния испитъ, 2) Г-да г-да Надзирателитѣ отъ: Ломскій, Свищовскій и Руссенскій окръзи пропаднахъ прѣди практическитѣ испити и 3) Г-да г-да Надзирателитѣ отъ: Севлиовскій и Плѣвенскій окръзи пропаднахъ подиръ всичкия испитъ; а издържахъ добъръ испитъ само: Варненския, Силистренския и Видинския Земледѣлчески Надзиратели. Последнитѣ ще бждатъ наскоро повишени въ III—стъпени, а пропадналитѣ иматъ още едногодишенъ срокъ за повторенъ испитъ.

Отъ цѣлия испитъ се виждаше, че въобще Землед. Надзиратели сж се слабо подготвили за испитъ и че сж занемарили понатагъшното занимание съ земледѣлческата наука, което е единъ жалъкъ фактъ.

Конкурсния испитъ за чиновници по филоксерната зараза при Плѣвенското Дър. Винар.-Земл. Училище.

Както е извѣстно на читателитѣ ни, на 7, 8 и 9 текущия мѣсець се държа при мѣстното Държавно Винарско-Земледѣлческо Училище конкурсенъ испитъ за заемане вакантната длъжностъ на чиновникъ по филоксерната зараза въ Руссенскій окръгъ.

На испита бѣхъ допуснати отъ Министерството на Търговията и Земледѣлието петъ души, а именно:

1) г. Стойчо Ив. Памукчиевъ отъ г. Троянъ, свършилъ Садовското Земледѣлческо Училище и учителствувалъ двѣ години;

2) г. А. Мустаковъ отъ г. Севлиово, свършилъ куреетъ на земледѣлието при висшия отдѣлъ на Лѣвовълекого — Земледѣлческо Училище въ г. Крижевацъ (Хърватско) и слѣдвалъ специални курсове по борбата противъ филоксерната зараза и криптогамическитѣ болести на лозата;

3) г. Стойчо Дълевъ отъ с. Голѣмо — Конаре (Пловдивско), свършилъ куреетъ на Садовското Земледѣлческо Училище, куреетъ на Винарското Училище въ г. Кластернайбургъ (Австрия), слѣдвалъ една година по земледѣлието при Пенскій университетъ и една година практикувалъ по винарството въ Michole (Тиролъ);

4) г. А. С. Даскаловъ отъ г. Разградъ, свършилъ Държавното Земледѣлко Училище край гр. Руссе, слѣдвалъ една година по земледѣлието при Халекскій Университетъ, 2 години занимавалъ по редъ длъжноститѣ учителъ и земледѣлчески надзирателъ и една година практикувалъ по земледѣлието въ Германия

и 5) г. Цвѣтко Пеневъ Тенджерковъ, отъ с. Самоводене (Търновско) свършилъ Държавното Земледѣлческо Училище край гр. Руссе, 1 година учителствувалъ и нѣколко врѣме управлявалъ образцовий чифликъ въ с. Борощъ (Търновскій окръгъ).

Отъ поменатитѣ кандидати се явихъ само първитѣ трима. Отъ тѣхъ първий — Памукчиевъ се отказа отъ испита още прѣди почването.

му, вторий — Мустаковъ, по срѣдата на испита; а третия — С. Дълевъ, остана до крайтъ. Отъ това, гдѣто остана само единъ кандидатъ, конкурсия испитъ, по разрѣшение отъ Министерството, се обръна на обикновенъ, държавенъ.

Испита бѣше теоретически устенъ, писменъ и практически по предметитѣ: Лозарство, Винарство и Овощарство. Въпроситѣ, които се зададохъ по отдѣлнитѣ предметъ, сж слѣдующитѣ:

I. По лозарство.

1) За писменъ испитъ:

- Да се опише полната филоксера и зимното яйце и
- Да се опише на кои вещества трѣбва да се обръща внимание при торението на лозята и колко силно трѣбва да се тори.

2) За устния испитъ.

- Откриванieto и распространението на филоксерата въ Европа и частно въ България;
- Цѣрнение на пероноспората; апаратитѣ и материалитѣ, които служактъ за тази цѣль;
- Сортоветѣ американски лози, които се прѣпорѣчватъ за варовититѣ почви и
- Наѣкомитѣ *Lethrus Cephalotes* и *Agrotis segetum*: външнитѣ имъ бѣлзи, животътъ имъ и начина за истрѣбяването имъ.

3) За практически испитъ.

- Откриване на филоксерата въ заразенитѣ Плъвениски лози на „Текийскій баиръ“;
- Орѣзване на една лоза по обикновенни нашенски способъ и по метода на Гю;
- Разнитѣ начини за облагородяване на американскитѣ лози.

II. По винарство.

1) За писмени испитъ.

- Условията за избистрованieto на вината. Прѣимуществовата и недостатъцитѣ на филтрирането и бистрението и
- Добиване на виненъ камъкъ отъ пращинитѣ.

2) За устния испитъ:

- Описание на ферментитѣ, които причиняватъ алкохолното вренie и начина на размножаванieto имъ;
- Продуктитѣ, които се образуватъ при вренieto на вината;
- Питиотизирание: начина и условията при които се извършва, годинитѣ въ които се прѣдприема;
- Гализирание на вината и
- Цѣрнение на мухливитѣ вина.

3) За практически испитъ

- Описание и употреба на пастеризаторитѣ, находящи се въ Държав. Винар. Изба;
- Нагласяване на филтера;
- Опрѣдѣление на спирта въ виното съ ебулиометъра и Салеронови аламбикъ.

III. По овощарство.

1) За писменъ испитъ.

- Облагородяване на овоцитѣ дървета и по-главнитѣ начини за това
- Срѣдства за подобрене овощарството у насъ.

2) За устния испитъ.

- Начини за размножаване на овоцитѣ дървета;
- За подложкитѣ на овоцитѣ дървчета и
- Най-доброто врѣме за прѣсаждане на овоцитѣ дървчета.

3) За практически испитъ.

- Приготовление на една дивочка за облагородяване съ цѣлка и облагородяването ѝ;
- Приготовление на една фиданка за посаждането ѝ на постоянно мѣсто;
- Кое е най-сгодното врѣме за земането благородни клонки за облагородяване и какъ се запазватъ до употреблението имъ.

Изобщо земено, испита излѣзе удовлетворителенъ. Резултата отъ него е съобщенъ своевременно въ Министерството на Търговията и Земледѣлието за по-нататъшното отъ страната му распорѣждане.

Полезни съвѣти.

Хранението на говедата съ джбови листа.

Въ сухи години, при недостатъчна храна, скотовѣдцитѣ хранактъ добитактъ си съ сухъ джбовъ листъ. Такова хранение трѣбва да става умѣренно и по възможностъ между друга храна, защото инакъ ще докара разболеване на добитъка. Джбовий листъ, като съдържа много танинъ, произвежда въ добитъка запоръ и др. усложнения, като надуване и отокъ на корема, отокъ на градитѣ и др. такива, а често пакъ даже и смъртъ.

Срѣдство противъ ожилване отъ пчела.

Противъ ожилване отъ пчела има различни срѣдства. Между такитово се броятъ листата отъ ниския бѣзъ (*Sambucus Ebulus L*) и хрентъ (*Armoracia rusticana L*). Последнитѣ се окъсватъ, счукватъ се съ камѣкъ или нѣщо подобно и съ тѣхъ се налага ожилването мѣсто, или пѣкъ се истиска сокътъ имъ върху него. И въ една и въ другия случай болката минава много скоро.

Срѣдство за унищожението на кокошинцитѣ по домашнитѣ птици.

Немски птицевѣдци прѣпорѣчватъ смѣсването на анасоново масло съ рѣпично масло или вода, като най-добро срѣдство противъ кокошинцитѣ. Смѣсата се приготвяла отъ 1 часть анасоново масло съ 10 части рѣпично масло или пѣкъ може на 1 литъръ вода една чорбена лажичка анасоново масло. Съ тази смѣсъ се напрѣсватъ добри перата на птицата, тѣй щото да пробие до кожата. Отъ тази смѣсъ кокошинцитѣ измиратъ и опадватъ сами.

Разни.

Защо канарчетата по никога съвършено прѣставатъ да пѣжтъ?

Всѣкой е забѣляжилъ, че канарчетата слѣдъ дълго пѣние най-послѣ прѣставатъ да пѣжтъ и ставатъ като нѣмп. Споредъ „Deutsch Kanarienzit.“, това се явява отъ различни причини. Главнитѣ причини сж слѣдующитѣ: 1) че тѣзи птици попадатъ въ рѣдѣтъ на хора, не запознати съ тѣхнитѣ животъ и отгледане. 2) когато се хранактъ продължително врѣме съ храни, които съдържатъ маслени вещества, вслѣствие на което затлъстяватъ и изгубватъ съвършено охота да пѣжтъ. Въ последния случай любителитѣ на тѣзи птици трѣбва да почнакъ да ги хранактъ съ храни, които ще докаратъ измършаване на птицата, а такива сж: овѣсени зърна, на които люспитѣ се отниматъ (облѣватъ), просо и листа отъ салатата, която се поставя между прѣчкитѣ на кафеза. Казаната храна имъ се дава до като дойдатъ въ първото си положение и почнакъ отъ ново да пѣжтъ. 3) че по канарчетата се завѣждатъ въ голѣмо количество кокошинци, които ги безпокоякъ, а въ сжщото врѣме, като се хранактъ отъ тѣхъ, правактъ ги малокръвни. Въ този случай тѣ започватъ отъ начало да пѣжтъ съ дръзгавъ и жаловитъ гласъ, а по-послѣ съвършено прѣставатъ. Единственото най-добро срѣдство за избавление на канарчетата отъ тази гадъ е да се измива по-често кафезътъ съ сапунена вода и при това за прѣчки, по които да кацатъ канарчетата, да се употрѣбляватъ рѣстикови стѣбла, въ кухнята вжтрѣшносте на които кокошинцитѣ прѣзъ денитъ (на свѣтло) ще се криактъ. Последнитѣ (рѣстиковитѣ прѣчки) денемъ се взематъ и потопватъ въ горѣща вода, отъ която паразититѣ умиракъ, или се замѣняватъ съ нови. Освѣнъ това противъ паразититѣ може да се употрѣби и нѣкое паразито — истрѣбително срѣдство, къквото е даденото въ полезнитѣ съвѣти. 4) Държанieto на канарчетата на много свѣтло мѣсто, е въ много случаи причина да не пѣжтъ или да пѣжтъ късо, защото при такава обстановка, тѣ намиратъ по-голъмо развлечение въ околнитѣ предметъ, отколкото въ пѣянieto. Последното се избѣгва като се държактъ на полусвѣтло мѣсто, гдѣто, отъ мъжа че не виждатъ нищо около си, започватъ да се развличактъ съ своето пѣние. и 5) причина на непѣянieto може да бѣде отъ студения вѣтъръ, ако би да сж изложени на неговото течение. Този вѣтъръ имъ докарва настинка, отъ която тѣ изгубватъ съвършено гласѣтъ си.

Горитѣ на цѣлата земна повърхнина.

Споредъ Demit цѣлата земна повърхнина е приблизително 135, 470, 000 квадратни километра, отъ които Европа има 9,900,000 квадр. килом., Азия 44,800,000, Африка 30,900,000, Америка 41,000,000 и Австралия 8,870,000.

Общо въ всѣка часть на свѣта горитѣ захвацакъ: въ Европа приблизително 30 % отъ цѣлата ѝ повърхнина, въ Америка 21 %, а въ Азия, Африка и Австралия 20 %

Споредъ Reichetta и др. статистици, горитѣ въ Европейскитѣ държави захвацакъ: въ Сърбия 48 % отъ цѣлата ѝ повърхнина, въ Швеция 40 %, въ Русия 31 % (частно въ Финландия 38 %), въ Австро-Унгария 29 % (частно въ Австрия 32 %, въ Унгария 23 %, въ Босна и Херцеговина 53 %), въ Германия 25.7 %, въ Норвегия 24 %, въ Европейска Турция 24 %, въ Влашко 22.2 %, въ Бельгия 18.5 %, въ Франция 16.5 %, въ Швейцария 15 %, въ Италия 13 %, въ Холандия 7 %, въ Дания 5.5 %, въ Испания 5.5 %, въ Англия и Ирландия 5 %, въ Португалия 4.8 %, а въ България (споредъ статистиката на г. Георгиевъ) 45.96 %.

Въпроси и отговори.

Въпросъ 12. Лозята на жителитѣ отъ гр. Елена се намиратъ на едно разстояние отъ 18—20 км. далечъ отъ града. Прѣди 2—3 години нѣколкомина отъ по-заможнитѣ Еленчани сж поиекали да си иматъ и по-близко лоза до домоветѣ си, за която цѣлъ сж посадили до самия градъ нѣколко дюлюма лози за опитъ, който излѣзалъ твърдѣ сполучливъ — лоза станали прѣвѣсходни. Мѣстността, въ която сж основали лозята, е съ южно положение и малко стрѣмна. Почвата е повече пѣсьбливо-глинеста. Въ тая мѣстность и ний имаме една пива отъ 7—8 дюлюма, та искаме отъ идущата пролѣтъ да ж прѣобърнемъ въ лозе, но незная дали ще е икономично сега, когато още не е разрѣшенъ филоксерия въпросъ, да се залавяме за тая работа, която ще

погълне не малко капиталъ. Загова, Г-не редакторе, Ви моля да бъдете тъй добри, та въ единъ отъ слѣдващите броеве на „Винарско-Земледѣлчески Вѣстникъ“ да си дадете мѣстнието по този толкова важенъ въпросъ.

При даванието отговоръ на този въпросъ имайте прѣдъ видъ, че града Елена се намира на едно разстояние отъ 43km. далечъ отъ с. Самоводени (Търновско), гдѣто за положително се знае, че има филоксера.

гр. Елена.

Хр. Из. Разсукановъ.

Отговоръ 12. Когато филоксерата е близко до мѣстото, за бжджето Ви ново лозе, не е рационално да се посаждатъ нови лозя съ прѣчки, лесно-заразавани отъ филоксерата. Обаче, Вашето мѣсто е доста далечъ отъ филоксерни мѣста. Разстоянието 43 километра е добра гаранция за запазването на лозята поне за 10-тина години, щомъ филосерата не бжде прѣнесена нарочно иле же отъ невнимателното избиране — съ прѣчките.

Има прочути лозари, като Юлия и др., които поддържатъ, че ще бжде износно да се посади ново лозе въ незаразена мѣстность, даже въ филоксерни райони. Прѣдполага се, че щомъ се взематъ здрави прѣчки и се посади лозето на незаразено мѣсто, то съ прѣдпазване ще бжде гарантирано най-малко за 5—6 години. До като се зарази и унищожи ще идатъ още 4—5, а до тогава — в'случай че се зарази — ще се получатъ достатъчно приходи за покриване на разносикитъ. Даже нѣкои прѣдлагатъ да се вкара лозата въ сѣвдообрашението, като люцерната и др. по за 8—10 години.

Като се вземе прѣдъ видъ: 1) че мѣстото между Елена и Търново е доста баиресто, 2) че тамъ нѣматъ никакви лозя, а слѣдователно нѣма още и филоксера, 3) че у насъ распространението на филоксерата изобщо върви доста бавно; то ще бжде за прѣпоръчване посажданието на едно ново лозе, но само съ здрави прѣчки. Послѣднитъ трѣбва да си испишете отъ Южна България. Най-добръ е да ги укорените, или поне добръ ратите, и тогава да ги садите.

Въпросъ 13. Моля редакцията на „Винарско-Земледѣлчески Вѣстникъ“ да ми съобщи: можж ли да си посадж лозе отъ прѣчки още прѣвъ този мѣсець и какъ? защото различни лозари ми даватъ по това различни съвѣти.

с. Орманджикъ (Балчикско)

Г. Ненковъ.

Отговорътъ на послѣдния въпросъ (13), Г-нъ запитвача ще намѣри въ статийката: „Бълѣжки по саденнето на нови лозя“, напечатана въ настоящий брой (16).

СКРЪБНО ИЗВѢСТІЕ.

Съ голѣмо прѣскърбие извѣстяваме на всички роднини, приятели и познати за смъртъта на сина, брата и братовчеда ни

Иванъ С. Георгиевъ,

роденъ въ гр. Севлиево прѣвъ 1868 год., който слѣдъ дълго боледувание, на 28-та си годишна възраст, прѣбдаде Богу духъ на 21 Октомврий, въ 4 часа прѣдъ обѣдъ.

Покойний свърши военното училище и като примѣренъ офицеръ служи въ Българската Армия, гдѣто, прѣди 3 години, бѣ произведенъ въ чинъ поручикъ.

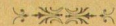
Вѣчна ти память незабравимий ни сине, братко и братовчедо.

гр. Севлиево, 22-й Октомврий 1896 г.

Майка: Мария, Братъ: Христо, Сестри: Гана и Мина Георгиеви. Братовчеди: Минчо, Петръ Пешев и Наска, Марийка и Гатю Кънчеви.

Поправки: Въ брой 15, стр. 117, колона 1, редъ 14 (отгорѣ—надолѣ) думата „отайность“ да се чете „стойность“. На стр. 118 колона 2, редъ 42—43 (отгорѣ—надолѣ) думата „вълекиселъ калий“ да се четжтъ „калциева винена солъ“; редъ 58 (сжщата колона) формулата (K₂C₃O), да се чете (K₂CO₃). На стр. 120 въ метеорологически бюлетинъ, редъ 3, мѣсеца „Ноемврий“ да се чете „Октомарий“; барометр. налѣгане на 9-й, вмѣсто 750.6, да се чете 748.3; темпър. на въздуха: на 26-й вмѣсто максимал. 29.2 се чете 22.2, на 29-й въ 7 ч.с. вмѣсто 19.8°—12.8°, въ 9 ч.в. вмѣсто 13.5°—14.5°.

МЕТЕОРОЛОГИЧЕСКИ БЮЛЕТИНЪ

За гр. Плъвень.

Отъ 10-й до 24-й Октомврий 1896 г. (по старъ стилъ).

Число	Температура на въздуха по Ц.							Температура на почвата по Ц. на дълбочина				Абсолютна влажност	Относителна влажност	Посока и скоростъ на вѣтъра, метри въ секунда.				Облачност	Валежъ въ м. м.	Разни явления.		
	Барометръ вг м. м., редуц. на 0° Ц.	Температура на въздуха по Ц.						Температура на почвата по Ц. на дълбочина						срѣдно	срѣдно	Посока и скоростъ на вѣтъра, метри въ секунда.					срѣдно	7 ч. с.
		дневно	7 ч. с.	2 ч. в.	9 ч. в.	срѣдно	максимална	минимална	0.35 м.	0.65 м.	0.95 м.	1.25 м.	срѣдно			срѣдно	7 ч. с.	2 ч. в.	9 ч. в.			
10	754.2	15.2	27.3	16.6	18.9	29.1	15.1	14.5	14.5	15.0	15.4	9.8	57	ССЗ	3	ССЗ	5	тихо	4.3	—	—	
11	755.2	11.2	27.0	16.4	17.8	27.3	11.1	14.8	14.8	15.0	15.3	9.5	63	тихо	тихо	тихо	7.0	—	—	—		
12	752.8	11.6	30.0	20.0	20.4	30.4	10.2	14.7	14.9	15.1	15.3	7.2	47	ююз	1	ССЗ	3	Ю	3	6.0	Роса.	
13	752.3	19.5	29.8	20.0	22.3	30.3	15.1	14.5	14.9	15.1	15.3	6.1	30	ююз	8	Ю	9	ююз	7	7.7	—	
14	753.5	11.3	21.5	14.5	15.5	22.0	10.4	14.4	14.8	15.1	15.3	8.7	67	тихо	3	13	3	7.0	—	Роса.		
15	756.0	8.7	21.2	11.9	15.2	21.9	8.0	14.2	14.8	15.1	15.3	8.1	79	тихо	ССЗ	8.3	1	3.7	—	Роса, сл. слана.		
16	756.6	7.7	21.2	12.8	13.6	21.6	7.3	13.6	14.7	15.1	15.3	7.8	69	3	1	ИСИ	5	ИЮИЗ	2.3	—	Роса.	
17	753.9	7.2	20.5	11.1	12.5	21.1	6.9	13.1	14.4	15.0	15.2	8.6	80	тихо	С	5	ИЮИЗ	0.0	—	Роса.		
18	752.9	6.5	17.0	10.9	11.4	18.6	6.0	12.6	14.1	14.9	15.2	7.9	79	ююз	1	ССЗ	5	тихо	2.7	—	Роса, сл. слана.	
19	752.5	10.3	20.2	11.8	13.5	20.5	9.7	12.4	13.9	14.7	15.1	8.8	76	СЗ	3	ССЗ	3	тихо	5.3	—	—	
20	750.7	10.0	20.4	12.5	13.9	22.2	8.1	12.4	13.7	14.6	15.0	9.2	77	тихо	ССИ	1	ЗЮЗ	2	7.3	—	Роса.	
21	748.1	9.9	26.8	17.0	17.7	27.0	9.0	12.5	13.6	14.4	14.9	7.9	55	ССЗ	2	ЮЗ	26	Ю	6	10.0	—	Роса, сил. вѣтъръ
22	748.6	18.7	17.0	14.2	16.0	20.5	14.1	13.0	13.6	14.3	14.8	10.3	74	ЮЗ	3	ССЗ	9	ЮИ	5	10.0	0.0	Слабъ дъжъ.
23	755.0	11.8	14.6	11.5	12.4	15.9	11.5	13.4	13.7	14.3	14.7	9.3	86	3	3	ЗЮЗ	3	3	8	10.0	25.6	Дъждъ.
24	764.1	9.4	8.8	9.2	8.7	11.5	8.7	13.4	13.8	14.3	14.2	6.9	83	СЗ	2	ЗЮЗ	1	И	2	10.0	5.4	Дъждъ.

Съобщава: В. П. Вълчевъ

Печатница на Бр. Ст. Бояджиеви — Плъвень